SYBA – MAR – (II)

(To be implemented from 2017-2018)

SEM - 3

द्वितीय वर्ष कला मराठी सत्र तिसरे व चौथे (प्रत्येक सत्रात ३ श्रेयांकने)

व्दितीय वर्ष बी.ए. (मराठी) अभ्यासपत्रिका क्र. २ च्या अभ्यासक्रमात तिस-या सत्रात कादंबरी या साहित्याप्रकाराचा सैद्धांतिक परिचय व दोन कादंब-या यांचा समावेश आहे. चौथ्या सत्रात आत्मकथन या साहित्यप्रकाराची ठळक वैशिष्टये व दोन आत्मकथने यांचा समावेश करण्यात आलेला आहे. या अभ्यासक्रमाची श्रेयांकन पद्धतीनुसार रचना करण्यात आली आहे. हा अभ्यासक्रम दोन सत्रात विभागला असून नेमलेल्या विशिष्ट तासिकांमधे तो शिकवला जाणे आवश्यक आहे.

सत्र ३ (तिसरे) – एकूण व्याख्याने ४५ – श्रेयांकने - ०३

घटक–१ कादंबरीः एक साहित्यप्रकार - परिचय (१५ तासिका) श्रेयांकन १

कादंबरी हा कथनात्मक साहित्यप्रकार त्या दृष्टीने त्याच्या घटकांची माहिती कथानक, निवेदन, व्यक्तिरेखा, भाषा, निवेदनाचे प्रकार, व्यक्तिरेखांचे प्रकार, कादंबरीची एकूण संरचना.

घटक- २ ‘थँक यू मिस्टर ग्लाड’,- कादंबरी – अनिल बर्वे पॉप्युलर प्रकाशन (१५ तासिका) श्रेयांकन १

घटक -३ ‘दिवे गेलेले दिवस’,- कादंबरी – रंगनाथ पठारे, शब्दालय प्रकाशन (१५ तासिका) श्रेयांकन १

सत्र -४ (चौथे) एकूण व्याख्याने ४५ – श्रेयांकने -३

घटक १: ‘आत्मकथन’ या साहित्यप्रकाराची ठळक वैशिष्ट्ये (१५ तासिका) श्रेयांकन- १

घटक २: ‘मन में है विश्वास’- आत्मकथन – विश्वास नांगरे पाटील, राजहंस प्रकाशन, (१५ तासिका) श्रेयांकन १

घटक ३: ‘जसं घडलं तसं’ - आत्मकथन - नीलम माणगावे, शशिकिरण पब्लिकेशन, (१५ तासिका)– श्रेयांकन १

तृतीय सत्रान्त परीक्षा – गुण १००

वरील अभ्यासपत्रिकेचे प्रथम सत्रान्त प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप पुढीलप्रमाणे ठरविण्यात आले आहे.

द्वितीय वर्ष बी. ए. मराठी अभ्यासपत्रिका क्र. ३

प्रश्न १– 'कादंबरी' या साहित्यप्रकाराचा सैद्धान्तिक परिचय यावर पर्याय देऊन एक प्रश्न – गुण २०.

प्रश्न २ – 'थँक यू मिस्टर ग्लाड' या कादंबरीवर पर्याय देऊन एक प्रश्न – गुण २०.

प्रश्न ३ – 'दिवे गेलेले दिवस' या कादंबरीवर पर्याय देऊन एक प्रश्न – गुण २०.

प्रश्न ४ – प्रत्येक गटातील एकेक टीप लिहा (अंतर्गत पर्यायांसह) – गुण ३०.

१) आत्मकथनाचा सैद्धान्तिक परिचय

२) 'थँक यू मिस्टर ग्लाड'

३) 'दिवे गेलेले दिवस'

प्रश्न ५. अभ्यासपत्रिकेतील घटक २ व ३ वर आधारित वस्तुनिष्ठ प्रश्न. प्रत्येक घटकावर ४ असे एकूण ८ वस्तुनिष्ठ स्वरूपाचे प्रश्न विचारले जातील, परीक्षार्थींनी त्यापैकी कोणतेही ५ प्रश्न सोडवायचे आहेत. प्रत्येक योग्य उत्तरास २ गुण असे एकूण गुण १०

चतुर्थ सत्रान्त परीक्षा – गुण १००

वरील अभ्यासपत्रिकेचे प्रथम सत्रान्त प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप पुढीलप्रमाणे ठरविण्यात आले आहे.

द्वितीय वर्ष बी. ए. मराठी अभ्यासपत्रिका क्र. ३

प्रश्न १– 'आत्मकथन' या साहित्यप्रकाराचा सैद्धान्तिक परिचय यावर पर्याय देऊन एक प्रश्न – गुण २०.

प्रश्न २ – 'मनमे है विश्वास' या आत्मकथनावर पर्याय देऊन एक प्रश्न – गुण २०.

प्रश्न ३ – 'जसं घडलं तसं' या आत्मकथनावर पर्याय देऊन एक प्रश्न – गुण २०.

प्रश्न ४ – प्रत्येक गटातील एकेक टीप लिहा (अंतर्गत पर्यायांसह) – गुण ३०.

१) आत्मकथनाचा सैद्धान्तिक परिचय

२) 'मनमे है विश्वास'

३) 'जसं घडलं तसं'

प्रश्न ५. अभ्यासपत्रिकेतील घटक २ व ३ वर आधारित वस्तुनिष्ठ प्रश्न. प्रत्येक घटकावर ४ असे एकूण ८ वस्तुनिष्ठ स्वरूपाचे प्रश्न विचारले जातील, परीक्षार्थींनी त्यापैकी कोणतेही ५ प्रश्न सोडवायचे आहेत. प्रत्येक योग्य उत्तरास २ गुण - एकूण गुण १०

SYBA – PAPER NO. III

(To be implemented from 2017-2018)

व्दितीय वर्ष, कला, मराठी अभ्यासपत्रिका क्र. ३

व्दितीय वर्ष, कला (मराठी) अभ्यासपत्रिका क्र. ३ च्या अभ्यासक्रमातील तिस-या व चौथ्या सत्रासाठी एकूण चार नव्या अभ्यासपत्रिका – "३०१ भाषा आणि भाषाभ्यास", ४०१ "मराठीच्या बोलीचा अभ्यास: आगरी बोली", ४०२"मराठीच्या बोलीचा अभ्यास: मालवणी बोली", ४०३ "मराठीच्या बोलीचा अभ्यास: वाडवळी बोली " नेमण्यात आल्या आहेत. यापैकी तिसऱ्या सत्रासाठी अभ्यासपत्रिका क्र. "३०१ भाषा आणि भाषाभ्यास" ही सर्व महाविद्यालयांसाठी अनिवार्य असून, चौथ्या सत्रासाठी तीन पर्यायी स्वरूपाच्या अभ्यासपत्रिका नेमल्या आहेत; या अभ्यासपत्रिकांपैकी कोणतीही एक अभ्यास पत्रिका संबंधित महाविद्यालयाने निवडायची असून आगामी तीन वर्षांसाठी संबंधित महाविद्यालयाने विशिष्ट अभ्यासपत्रिकेची केलेली निवड अपरिहार्य राहील, त्यांना आपल्या निवडीत बदल करता येणार नाही. या अभ्यासक्रमाची श्रेयांकन पद्धतीनुसार रचना करण्यात आली आहे. वरील अभ्यासक्रम दोन सत्रांत विभागलेला असून, नेमलेल्या विशिष्ट तासिकांमध्ये तो शिकविला जाणे आवश्यक आहे.

सत्र चारसाठी महाविद्यालयांना ४०१ मराठीच्या बोलीचा अभ्यास: आगरी बोली; ४०२ मराठीच्या बोलीचा अभ्यास: मालवणी बोली किंवा ४०३ मराठीच्या बोलीचा अभ्यास: वाडवळी बोली या चार अभ्यासपत्रिकांपैकी कोणत्याही एकाच अभ्यासपत्रिकेची निवड करावी लागेल. संबंधित महाविद्यालयाच्या यापूर्वी निर्धारित व मान्य झालेल्या तासिकांमध्ये कोणत्याही प्रकारची वाढ करता येणार नाही.

सत्र ३, अभ्यासपत्रिका क्र. ३, एकूण व्याख्याने ४५, श्रेयांकने ३

भाषा आणि भाषाभ्यास

घटक १ (अ) मानवी भाषेचे स्वरूप , एकूण व्याख्याने १५, श्रेयांकने १

संप्रेषण – मानवी आणि मानवेतरांचे, मानवांचे भाषिक व भाषेतर संप्रेषण, मानवी भाषेची लक्षणे किंवा स्वरूप विशेष (ध्वन्यात्मकता, चिन्हात्मकता, यादृच्छिकता, सर्जनशीलता,प्रत्यक्षातीतता, सामाजिकता,परिवर्जनशीलता इ.) मानवी भाषेच्या व्याख्या

(आ) भाषेची विविध कार्ये – रोमान याकबसनचे संप्रेषणाचे नमुनारूप व ६ भाषिक कार्ये (निर्देशात्म, आविष्कारात्म, परिणामनिष्ठ, सौंदर्यात्म, संपर्कनिष्ठ, अतिभाषात्म)

घटक २ (अ) भाषा, समाज आणि संस्कृती - एकूण व्याख्याने १५, श्रेयांकने १

भाषा – एक सांस्कृतिक संचित, सांस्कृतिक जडणघडणीचे, संक्रमणाचे माध्यम एडवर्ड सपीर-बेंजामीन वोर्फ यांचा भाषिक सापेक्षतावादाचा अभ्युपगम भाषेकडे पाहण्याचा समाज भाषावैज्ञानिक दृष्टिकोण, समाजातील भाषावैविध्य आणि भाषेचा बहुजिनसीपणा, भाषिक-सांस्कृतिक विविधता परस्परसंबंध

(आ) भाषेचा विकास आणि –ह्रास – संकल्पनाविचार : एकूण व्याख्याने १५, श्रेयांकने १

जागतिकीकरण आणि भाषिक-सांस्कृतिक विविधता- परिणाम, भाषिक ध्रुवीकरणाचे धोके, भाषेच्या 'विकासा'ची संकल्पना, भाषेच्या प्रगतीचे निकष किंवा मापदंड, भाषिक -ह्रासाची संकल्पना, भाषिक -ह्रासाच्या विविध अवस्था किंवा टप्पे, भाषिक -ह्रासाची कारणे, भाषानियोजन आणि भाषेचा विकास

घटक ३ (अ) भाषा, प्रमाण भाषा आणि बोली- संकल्पना विचार :एकूण व्याख्याने १५, श्रेयांकने १

'प्रमाण भाषा' म्हणजे काय, प्रमाण भाषेची आवश्यकता, प्रमाण भाषा व बोली यांच्यातील संबंध, त्यांचे वापरक्षेत्र, बोलीवैविध्य- उपबोली, स्थानिक बोली-प्रादेशिक बोली- जातिनिष्ठ बोली-सामाजिक बोली इ., बोलींविषयीचे गैरसमज (शुद्धाशुद्धता, श्रेष्ठकनिष्ठता, अंगभूत क्षमता इ.) व तथ्ये, मराठीच्या विविध बोली

(आ) बोलींच्या अभ्यासाची गरज व महत्त्व

बोलीविज्ञान (Dialectology), बोलींच्या अभ्यासाची दिशा – बोलींचा विजनात्मक अभ्यास, सामाजिक-सांस्कृतिक अभ्यास, बोलींच्या अभ्यासाची साधने, क्षेत्रीय कार्य (Field Work), बोलींची व्याकरणे व कोशरचना यांचे महत्त्व, बोलींसमोरील आव्हाने व त्यांचे जतन व संवर्धन यांसाठी करावयाच्या प्रयत्नांची दिशा

तृतीय सत्रांत परिक्षेचे स्वरूप

प्रश्न क्र. १ घटक १ वर अंतर्गत पर्यायासह एक प्रश्न (गुण २०)

प्रश्न क्र. २ घटक २ वर अंतर्गत पर्यायासह एक प्रश्न (गुण २०)

प्रश्न क्र. ३ घटक ३ वर अंतर्गत पर्यायासह एक प्रश्न (गुण २०)

प्रश्न क्र. ४ घटक १, २ व ३ यांवर अंतर्गत पर्यायासह तीन टिपा (गुण ३०)

प्रश्न क्र. ५ घटक १, २ व ३ यांवर वस्तुनिष्ठ स्वरुपाचे ९ पैकी कोणतेही ५ प्रश्न सोडविणे (गुण १०)

SEM - 4 (UAMAR 401)

सत्र – ४ (चौथे) एकूण व्याख्याने ४५, श्रेयांकने ३

व्दितीय वर्ष बी.ए. मराठी अभ्यासपत्रिका क्र. 401 : मराठीच्या बोलींचा अभ्यास: आगरी बोली

घटक १ एकूण व्याख्याने १५, श्रेयांकने १

अ)आगरी बोलीची वैशिष्ट्ये- व्युत्पत्ती आणि विकास, व्याकरणिक वैशिष्ट्ये, उच्चार प्रक्रिया- म्हणी, वाक् प्रचार, शब्दसंग्रह इ.

आ) आगरी लोकसंस्कृती, आगरी बोलीचे प्रभाव क्षेत्र, आगरी साहित्याचा इतिहास

घटक २ एकूण व्याख्याने १५, श्रेयांकने १

आगरी बोलीतील निवडक कवितांचा अभ्यास: १)पानी कवा येनार, सारेबाराचा पलाट, मायच्यं सुरक्याची गोदरी- प्रा. एल्. बी. पाटील, २) आगरी-कोळी, आय-चंद्रकांत मढवी,३) आबचा आगोर- डॉ, संजीव म्हात्रे, ४) मीठ, नवी मुंबई- रामनाथ म्हात्रे, ५) इनकूरी, आमी जातीच हाव आगरी- पुंडलिक म्हात्रे, ६) जमिनीचा तुकरा, लोखांचा राज (आगरी फटका)- म. वा. म्हात्रे, ७) बंदर, खोपट- मुकेश कांबळे, ८)आलं कंपनीवालं आलं सौ. सुनंदा मोडखरकर, ९) पायंडा- सौ. शोभना रामकृष्ण पाटील, १०) एसुई. झेड नवरा- गणपत म्हात्रे, ११) खलाटी- अविनाश पाटील, १२) दित्तीला गाव सारा धावला- दिनानाथ वेटू पाटील, १३) आमचेकरं आता परकल्प आयलंय- विश्वास

ठाकूर, नेरुळ

घटक ३ एकूण व्याख्याने १५, श्रेयांकने १

आगरी बोलीतील निवडक कथांचा अभ्यास: १) साकव- परेन जांभळे, २) मौल- शंकर सखाराम, ३) म्हारत्याचा तेरावा-मोहन भोईर, ४) बेमट्याचा बेरा- चंद्रकांत पाटील, ५) हरिभाऊ घरत- भगताचा उतारा ६) खपला कपला- रमेश म्हात्रे, ७) निवरणुका- ए. डी. पाटील, ८) जोल- अविनाश पाटील, ९) सरलं ते दिन र्‍हेल्या त्या आठवणी, म. वा. म्हात्रे, १०) शालन जावाचा हाय-प्रा. जयवंत पाटील

चतुर्थ सत्रांत परीक्षेचे स्वरूप

प्रश्न क्र. १ घटक १ वर अंतर्गत पर्यायासह एक प्रश्न (गुण २०)

प्रश्न क्र. २ घटक २ वर अंतर्गत पर्यायासह एक प्रश्न (गुण २०)

प्रश्न क्र. ३ घटक ३ वर अंतर्गत पर्यायासह एक प्रश्न (गुण २०)

प्रश्न क्र. ४ घटक १, २ व ३ यांवर अंतर्गत पर्यायासह तीन टिपा (गुण ३०)

प्रश्न क्र. ५ घटक १, २ व ३ यांवर वस्तुनिष्ठ स्वरुपाचे ९ पैकी कोणतेही ५ प्रश्न सोडविणे (गुण १०)

संदर्भ ग्रंथ: १) भारतीय भाषांचे लोकसर्वेक्षण: सर्वेक्षण मालिका मुख्य संपादक- डॉ. गणेश देवी, महाराष्ट्र खंड संपादन: अरुण जाखडी, पद्मगंधा प्रकाशन, २०१३

SEM - 4 (UAMAR 402)

सत्र – ४ (चौथे) एकूण व्याख्याने ४५ श्रेयांकने ३

व्दितीय वर्ष बी.ए. मराठी अभ्यासपत्रिका क्र. 402 : मराठीच्या बोलींचा अभ्यास: मालवणी बोली

घटक १: एकूण तासिका १५, श्रेयांकन १

अ) मालवणी बोलीची वैशिष्ट्ये- व्युत्पत्ती आणि विकास, व्याकरणिक वैशिष्ट्ये, उच्चार प्रक्रिया- म्हणी, वाक् प्रचार, शब्दसंग्रह इ.

आ) मालवणी लोकसंस्कृती, मालवणी बोलीचे प्रभाव क्षेत्र, मालवणी साहित्याचा इतिहास

घटक २: एकूण तासिका १५, श्रेयांकन १

नाटक: चाकरमानी- सुंदर तळाशीकर, मॅजेस्टीक प्रकाशन- आशय, पात्रचित्रण, अवकाश, संवादभाषा, बोली वैशिष्टे इ.

घटक ३: एकूण तासिका १५, श्रेयांकन १

मालवणी बोलीतील कवितांचा अभ्यास

१) ठेव झिला घराची आठव रे, चल चेडवा पडावात्सून आगबोटीत- विठ्ठल कृष्ण नेरूरकर

२) आझान माझान, आराड गे बेडके सांन जांवदे- वसंत सावंत

३) व्हनीबाय जुन्यार दी गे, बाळगो आणि मालग्या- महेश केळुसकर

४) वाडवाळ, झेटलीमन- नारायण परब

५) नया घराचो पावो खनताना, वारूळ- प्रवीण बांदेकर

६) वांगड, शबय- सई लळीत

७) नामू कुळकार, मालवण मेवो- अविनाश बापट

८) जत्रा, पावस इलो पावस- दादा मडकईकर

९) खेळे, भातलय- नामदेव गवळी

१०) शेताभातातलो शिरवान, तांबेट पसरलेल्या माटवात- अजय कांडर

११) दर्या राजा, माय- रुजारिओ पिंटो

१२) तावडन आजी, गटारी- सुनंदा कांबळे

चतुर्थ सत्रांत परीक्षेचे स्वरूप

प्रश्न क्र. १ घटक १ वर अंतर्गत पर्यायासह एक प्रश्न (गुण २०)

प्रश्न क्र. २ घटक २ वर अंतर्गत पर्यायासह एक प्रश्न (गुण २०)

प्रश्न क्र. ३ घटक ३ वर अंतर्गत पर्यायासह एक प्रश्न (गुण २०)

प्रश्न क्र. ४ घटक १, २ व ३ यांवर अंतर्गत पर्यायासह तीन टिपा (गुण ३०)

प्रश्न क्र. ५ घटक १, २ व ३ यांवर वस्तुनिष्ठ स्वरुपाचे ९ पैकी कोणतेही ५ प्रश्न सोडविणे (गुण १०)

संदर्भ ग्रंथ: १) भारतीय भाषांचे लोकसर्वेक्षण: सर्वेक्षण मालिका मुख्य संपादक- डॉ. गणेश देवी, महाराष्ट्र खंड संपादन: अरुण जाखडी, पद्मगंधा प्रकाशन, २०१३

SEM - 4 (UAMAR 403)

सत्र – ४ (चौथे) एकूण व्याख्याने ४५, श्रेयांकने ३

व्दितीय वर्ष बी.ए. मराठी अभ्यासपत्रिका क्र. 403 : मराठीच्या बोलींचा अभ्यास: वाडवळी बोली

घटक १: एकूण तासिका १५, श्रेयांकन १

अ) **वाडवळी** बोलीची वैशिष्ट्ये- व्युत्पत्ती आणि विकास, व्याकरणिक वैशिष्ट्ये, उच्चार प्रक्रिया- म्हणी, वाक् प्रचार, शब्दसंग्रह इ.

आ) **वाडवळी** लोकसंस्कृती, **वाडवळी** बोलीचे प्रभाव क्षेत्र, **वाडवळी** साहित्याचा इतिहास

घटक २: एकूण तासिका १५, श्रेयांकन १

कादंबरी- कोपात- रेमंड मच्याडो, शब्दालय प्रकाशन, २०१७: आशय, पात्रचित्रण, अवकाश, संवादभाषा, बोली वैशिष्टे इ.

घटक ३: एकूण तासिका १५, श्रेयांकन १

वाडवळी बोलीतील कथा:

१) नट-नटी आल्यात पालिया फेस्त्यात- दीपक मच्याडो, मुंबई

२) आगीही रेग- स्मिता पाटील, केळवे-माहीम

३) दोन हेपटीई गोष्ट- स्टीफन परेरा, वसई

४) मेंढरं- स्टॅन्ली गोन्सालवीस, वसई

५) माणुसकीहा साक्षात्कार- धोंडू पेडणेकर, वसई

निवडक वाडवळी कविता

१) लोकगीते: धरतरी फोडूनशी, साफा, शीसेशे पाखुरले, गुलाबाशा फुलाला, ताडा रे माडा

२) राटाहा पाणी, कपाळाहं वाणं- कवी आरेम् (रघुनाथ माधव पाटील)

३) जमीन, एकाकी- रिचर्ड नुनीस

४) तुया गावात, समजावणी- डॉ सिसिलिया कार्व्हालो

चतुर्थ सत्रांत परीक्षेचे स्वरूप

प्रश्न क्र. १ घटक १ वर अंतर्गत पर्यायासह एक प्रश्न (गुण २०)

प्रश्न क्र. २ घटक २ वर अंतर्गत पर्यायासह एक प्रश्न (गुण २०)

प्रश्न क्र. ३ घटक ३ वर अंतर्गत पर्यायासह एक प्रश्न (गुण २०)

प्रश्न क्र. ४ घटक १, २ व ३ यांवर अंतर्गत पर्यायासह तीन टिपा (गुण ३०)

प्रश्न क्र. ५ घटक १, २ व ३ यांवर वस्तुनिष्ठ स्वरुपाचे ९ पैकी कोणतेही ५ प्रश्न सोडविणे (गुण १०)

संदर्भ ग्रंथ: १) हिंदोळा - डॉ. सिसिलिया कार्वालो, मुद्रा प्रकाशन, विरार

२) भारतीय भाषांचे लोकसर्वेक्षण: सर्वेक्षण मालिका मुख्य संपादक- डॉ. गणेश देवी, महाराष्ट्र खंड संपादन: अरुण जाखडी, पद्मगंधा प्रकाशन, २०१३